

مقاله‌ی پژوهشی

مطالعه‌ی کیفی تجارب مادران از آموزش مسایل جنسی به دختران نوجوان با تاکید بر عوامل فرهنگی

خلاصه

مقدمه: آموزش مسایل جنسی بسته به هنجارهای فرهنگی هر منطقه و کشور، متفاوت است. مطالعات زیادی نشان می‌دهند که والدین، نقش بسیار مهمی در صحبت کردن با کودکان در مورد مسایل جنسی ایفا می‌کنند و در این میان، جایگاه مادر بارزتر است و بیشتر نوجوانان به خصوص دختران، این مسایل را از مادران خود فرامی‌گیرند. پژوهش حاضر نیز با هدف درک عمیق تجارب مادران از آموزش مسایل جنسی به فرزندان دختر انجام شد.

روش کار: این پژوهش مطالعه‌ای کیفی از نوع پدیدارشناسی است. نمونه‌گیری با استفاده از روش مبتنی بر هدف و تا حد رسیدن به اشباع انجام گرفت. نمونه‌ی مطالعه ۱۳ مادر دارای فرزند دختر ۱۱ تا ۱۸ ساله‌ی ساکن در شهر مشهد بودند. برای جمع‌آوری اطلاعات از مصاحبه‌ی نیمه ساختاریافته استفاده شد و تحلیل داده‌ها به روش تحلیل محتوای مورس صورت گرفت.

یافته‌ها: در طی پژوهش ۴ مضمون اصلی که هر کدام حاوی طبقات و زیرطبقاتی بودند، استخراج شد. مضامین اصلی عبارت بودند از: "آموزش درباره‌ی بلوغ و قاعدگی"، "آموزش درباره‌ی رابطه‌ی جنسی"، "سن مناسب برای آموزش مسایل جنسی" و "فرد مناسب برای آموزش مسایل جنسی".

نتیجه‌گیری: با وجود تمام تحولات فرهنگی در خصوص آموزش مسایل جنسی در خانواده‌ها، هم‌چنان فرهنگ عرفی در جامعه و خانواده‌ها با بعضی جوانب آموزش مسایل جنسی با احتیاط برخورد کرده و مادران در این حیطه، احساس عدم کفایت می‌کنند. لذا طراحی و اجرای مداخلات آموزشی جهت ارتقای سطح آگاهی مادران و لزوم هماهنگی و همراهی خانه و مدرسه برای نتیجه‌گیری بهتر ضروری به نظر می‌رسد.

واژه‌های کلیدی: آموزش جنسی، دختران نوجوان، مادران

الهه عابدینی

دانشجوی دکتری تخصصی روان‌شناسی،
دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

*زهرا طیبی

دانشیار دانشکده‌ی علوم تربیتی و روان‌شناسی،
دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

پرینا ضیایی

دانشجوی دکتری تخصصی روان‌شناسی،
دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

شیوازارع زاده خیبری

دانشجوی دکتری تخصصی روان‌شناسی،
دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

*مؤلف مسئول:

دانشکده‌ی علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه
فردوسی مشهد، مشهد، ایران

tabibi@um.ac.ir

تاریخ وصول: ۹۴/۰۲/۱۰

تاریخ تایید: ۹۵/۰۲/۰۱

پی‌نوشت:

این مطالعه با تایید گروه روان‌شناسی دانشکده‌ی علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه فردوسی مشهد و بدون حمایت مالی نهاد خاصی انجام شده و با منافع نویسندگان رابطه‌ای نداشته است. از همکاری ریاست محترم کلینیک دانشکده‌ی علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه فردوسی مشهد و شرکت کنندگان در این پژوهش سپاسگزاری می‌گردد.